

SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE

MILJØVURDERING AF FÆLLESAFTALEN FOR KYSTBESKYTTELSE LODBJERG – NYMINDEGAB

1. SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE OM MILJØVURDERING AF FÆLLESAFТАLEN FOR KYSTBESKYTTELSE LODBJERG – NYMINDEGAB

Fællesaftalen for kystbeskyttelse Lodbjerg – Nymindegab er omfattet af kravet om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven, der skal sikre, at planer og programmer miljøvurderes, hvis deres gennemførelse kan få væsentlige indvirkninger på miljøet. Målet med miljøvurderingen er at minimere eller helt undgå negative miljøkonsekvenser ved gennemførelse af en plan eller et program. Fællesaftalen fastlægger på meget overordnet niveau, rammerne for en fremtidig anlægstilladelse for projekter, der er omfattet af bilag 2 punkt 10k vedrørende "Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg."

Efter miljøvurderingsloven anses fællesaftalen som en plan eller et program. På baggrund af miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1, har Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og anlæg gennemført en miljøvurdering af Fællesaftalen for kystbeskyttelse Lodbjerg – Nymindegab. Der er udarbejdet en miljørapport, som vurderer fællesaftalens sandsynlige væsentlige indvirkninger på miljøet.

Miljørapporten indeholder de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et eventuelt planhierarki planen eller programmet befinder sig. Her tænkes særligt på, at kystbeskyttelsen kun kan ske på baggrund af konkrete tilladelser, hvorfor Fællesaftalen for kystbeskyttelse Lodbjerg – Nymindegab kun udgør en overordnet ramme og ikke i sig selv giver mulighed for igangsættelse af kystbeskyttelse, men alene udgør en økonomisk ramme for arbejdet og en prioritering af indsatsen i forhold til kysttilbagevækst.

Miljøvurderingen af Fællesaftalen for kystbeskyttelse Lodbjerg – Nymindegab har været i offentlig høring i perioden 22. juni til 17. august 2020. I henhold til miljøvurderingslovens § 13 skal myndigheder ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planer eller programmer inddrage miljørapporten, som er udarbejdet efter § 12. Desuden skal myndigheden efter miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, udarbejde en sammenfattende redegørelse for,

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet,
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

De fire punkter behandles i det nedenstående.

2. INTEGRATION AF MILJØHENSYN I FÆLLESAFTALEN FOR KYSTBESKYTTELSE LODBJERG – NYMINDEGAB OG MILJØRAPPORTENS INDFLYDELSE PÅ DEN ENDELIGE UDFORMNING AF FÆLLESAFTALEN

Dette afsnit redegør for, hvordan miljøhensyn er integreret i planerne, og hvordan miljørapporten er taget i betragtning, jf. § 13, stk. 2, nr. 1.

Det er Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og anlægs vurdering, at udarbejdelse af miljørapporten i forbindelse med udarbejdelsen af Fællesaftalen for kystbeskyttelse Lodbjerg – Nymindegab har medvirket til, at relevante miljømæssige problemstillinger er blevet afklaret i løbet af processen.

På grundlag af miljøvurderingen vurderes det, at fællesaftalen for kystbeskyttelse på strækningen Lodbjerg - Nymindegab vil medføre en række påvirkninger af miljøet. På forskellige områder vil der forekomme både væsentlige og moderate påvirkninger, som påkalder sig særlig opmærksomhed. I forbindelse med gennemførelse af miljøvurderingen er der for følgende miljøemner vurderet en væsentlig negativ påvirkning, hvorfor der er indarbejdet afværgetiltag til at nedbringe eller hindre den væsentlige påvirkning.

- Vandområder omfattet af Danmarks Havstrategi
- Laks
- Stavsild
- Beskyttede marine områder
- Natura 2000 • Fortidsminder på havbunden
- Støjpåvirkning af mennesker

Der er gennemført en habitatkonsekvensvurdering af det konkrete projekt, som udmøntes efter fællesaftalen. Heri er det konstateret, at der i forbindelse med det konkrete kystbeskyttelsesprojekt kan være en potentielt væsentlig påvirkning af laks, stavsild og forårsgyden sild, der kan få begrænset deres vandring mellem havet og fiskenes gyde- og opvækstområder, hvis der ikke implementeres afværgeforanstaltninger, der i markant grad ændrer på muligheden for at leve op til det konkrete projektets formål. Fællesaftalen, som omhandles af Miljørapporten, er dog alene en økonomisk aftale og der er derfor heller ikke mulighed for at den i sig selv kan medføre en skade på de berørte arter eller habitatområder langs vestkysten.

I relation til laks og stavsild vil der blive igangsat en proces om fravigelse i henhold til Habitatdirektivets artikel 6.4, der giver mulighed for at fravige direktivets beskyttende bestemmelser, når der er tale om bydende nødvendige hensyn til samfundsøkonomiske interesser, hvilket umiddelbart vurderes at være tilfældet i relation til muligheden for at gennemføre sandfodringen. I den forbindelse vil der også blive søgt om dispensation til at fravige miljømålene om god økologisk tilstand for fisk i Skjern Å og Storå efter § 4 i bekendtgørelse om miljømål i henhold til Vandrammedirektivet.

Hvis det besluttes at gennemføre en fravigelse, skal EU-kommissionen underrettes af de danske myndigheder, herunder blandt andet om, hvilke nødvendige kompenserende foranstaltninger, der vil blive iværksat for at afbøde de negative virkninger af sandfodringen på habitatområderne.

I relation til forårsgyden sild fastsættes der ikke afværgetiltag, da det ikke vurderes muligt at opretholde beskyttelsesniveauet på Vestkysten, hvis sandfodringen skal indskrænkes væsentligt i

forhold til det planlagte. En indskrænkning af sandfodringen vil ikke stå mål med de nationale interesser i forhold til miljø, natur og samfundsøkonomiske interesser, der skal varetages.

Desuden kan Natura 2000 områder blive påvirket, da det ikke kan afvises, at der kan ske en væsentlig påvirkning på ynglende dværgterne. Påvirkningen kan afværges ved at undgå færdsel med maskiner på stranden inden for en afstand af 300 meter til yngleområderne for Bøvling Klit (N65), Bækbygård Strand, nord for Hvide Sande samt Sdr. Holmsland Tang nord og sydi yngletiden (1. maj – 31. juli). Afstanden på 300 meter skal sikre, at reder og ynglende fugle ikke forstyrres.

Ved anvendelse af flyderørledning med bundankre kan fortidsminder ældre end 100 år på havbunden blive væsentligt påvirket. Dette kan afværges ved at holde en afstand på 500 meter til fortidsminderne.

For at beboerne kan forberede sig på, at der kommer til at ske strandfodringsarbejder, vil Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og Anlæg, ud over at anmelde arbejderne til kommunerne, også varsle de omkringliggende husstande inden arbejdet startes. Med afværgetiltaget kan beboere og sommerhusejere bedre tilrettelægge deres hverdag og ophold, så en eventuel påvirkning fra støj kan nedbringes eller helt undgås.

Fællesaftalen vurderes ikke at have nogen væsentlige negative påvirkninger efter anvendelse af afværgetiltag, men til gengæld vurderes det for seks miljøemner, at påvirkningerne af miljøet vil være væsentlige og positive:

- Kystprofilen ved både strandfodring og kystnær fodring
- Mobilisering af forurening fra kortlagte ejendomme
- Private ejendomme
- Kystens attraktionsværdi ift. turisme og rekreation
- Påvirkning af turismeudvikling
- Tryghed

3. OFFENTLIGHEDSFASE

Dette afsnit redegør for, hvordan redegørelsen og miljørapporten, samt indkomne høringsvar i forbindelse med offentlighedsfasen er taget i betragtning, jf. § 13, stk. 2, nr. 2.

Miljørapporten og bemærkninger indkommet i offentlighedsfasen er taget i betragtning. Den offentlige høring foregik fra den 22. juni til 17. august 2020 og fremgik af:

<https://kyst.dk/projekter/faellesaftaler/miljoevurdering-af-faellesaftalen-lodbjerg-nymindegab-miljoerapport/>

Danmarks Naturfredningsforening har sammen med Danmarks Sportsfiskerforbund afgivet høringsvar med bemærkninger til miljørapporten. Herudover har Sønder Klegod Grundejerforening og Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands Klit afgivet høringsvar.

3.1 Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund

Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund har fremsendt høringsvar med følgende indhold:

DN finder det bemærkelsesværdigt, at afværgeforanstaltninger ikke beskrives for laks, stavsild, forårsgydende sild, Vandområder omfattet af Danmarks Havstrategi og marine beskyttede områder. DN bemærker, at det beskrives, at der for laks og stavsild vil blive iværksat anvendelse af undtagelsesbestemmelser i habitatdirektivets artikel 6.4, men intet om hvad de indebærer af afværgeforanstaltninger.

Eftersom undtagelsesbestemmelserne forventes at influere direkte på mulighederne for opnåelse af god økologisk tilstand for fisk i Skjern Å og Storå (jf. vandrammedirektivet) forventer DN også, at der søges om dispensation for det.

DN mener, at offentligheden som minimum burde informeres grundigt om hvad afværgeforanstaltninger/alternativer, der har været inde i overvejelserne. DN efterlyser samtidig en beskrivelse af de geografiske muligheder og økonomiske konsekvenser i forhold til at undgå sandfodring omkring fjordmundingerne i en evt. lukkeperiode.

Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og anlægs svar fremgår nedenfor.

Konkrete afværgetiltag behandles i Miljøkonsekvensrapporten for det konkrete projekt og i de tilladelser, der skal gives til projektet. Udkastene til tilladelserne til kystbeskyttelse for det konkrete projekt indeholder afværgetiltag for såvel laks som stavsild, der betyder, at der ikke må sandfodres i nærmere fastsatte afstande ved udløbene fra Limfjorden, Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord. Herved undgås belastning med sedimentkoncentrationer > 10 mg/l, der anses for de to fiskearters tolerancetærskel. Der vil derfor ikke ske nogen skade på laks og stavsild. Der er ikke indført afværgetiltag for forårsgydende sild, der ikke er på udpegningsgrundlaget for habitatområder, og som delvist beskyttes af afværgetiltagene for laks og stavsild i månederne april-maj ved udløbene fra Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord og i maj ved udløbet fra Limfjorden.

Formålet med at gennemføre en fravigelsessag efter habitatdirektivets artikel 6.4 er, er bl.a. at beskrive, hvilke afværgetiltag og kompenserende foranstaltninger, der skal iværksættes, samtidig med, at der skal argumenteres for, hvorfor det alternativ til sandfodring, som vælges, er bydende samfundsøkonomisk nødvendigt at gennemføre og det mindst skadelige. Såvel det valgte alternativ som de kompenserende foranstaltninger vil blive beskrevet og vurderet i forbindelse med fravigelsessagen på samme niveau som i en konsekvensvurdering.

Det fremgår af Miljøkonsekvensrapporten (s. 236), at der også vil blive søgt dispensation til at fravige miljømålene om god økologisk tilstand for fisk i Skjern Å og Storå efter § 4 i bekendtgørelse om miljømål, der er en del af implementeringen af Vandrammedirektivet i dansk lovgivning. Som nævnt ovenfor, vil der i forbindelse med fravigelsessagen blive redegjort grundigt for hvilke afværgetiltag det mindst skadelige alternativ for sandfodring indebærer, hvilke konsekvenser det har, hvorfor det er bydende nødvendigt at gennemføre som følge af samfundsmæssige hensyn, og hvordan virkningen af de kompenserende foranstaltninger vil imødegå de skadelige effekter.

Sammenfattende har høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening ikke givet anledning til ændringer i fællesaftalen. Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og Anlæg er opmærksom på de punkter, der fremhæves i høringssvaret, men vurderer ikke at der er behov for ændringer af miljøvurderingen, da den ikke sætter rammen for de efterfølgende tilladelser i forhold til de identificerede væsentlige påvirkninger, herunder fodringsintensiteter og tidspunkter, hvorfor de retlige krav i miljøvurderingsloven er opfyldte.

3.2 Sønder Klegod Grundejerforening

har fremsendt høringssvar med følgende indhold:

Søndre Klegod Grundejerforening oplever ikke at kysttilbagerykningen svarer til den kysttilbagerykning på en 1/år som KDI vurderer at der sker på Klegod-strækningen, hvor der ikke er en målsætning for kysttilbagerykningen i aftaleperioden 2020-2024, og hvor der derfor ikke planlægges udført kystbeskyttelse i perioden.

Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og anlægs svar fremgår nedenfor.

Søndre Klegod Grundejerforening repræsenterer sommerhusejere på Opstrupsvej, Kræ Degns Vej og Nordsø Ferievej i Klegod på Ndr. Holmsland Tange. Vejene er beliggende på den sydlige del af den delstrækning, der i Kystdirektoratets rapporter om fællesaftalestrækningen Lodbjerg-Nymindegab betegnes delstrækning Klegod. Den naturlige kysttilbagerykning på denne delstrækning er 1 m/år i gennemsnit. Tilbagerykningen er beregnet på grundlag af de opmålte vestkystprofiler på strækningen i perioden 1977-96. Statusrapporten "Vestkysten 2020" bekræfter, at den naturlige tilbagerykning på delstrækningen er ca. 1 m/år

Ved Kystdirektoratets fastlæggelse af målsætningen for kystbeskyttelsesindsatsen under Fællesaftalen tages udgangspunkt i afstanden fra klitskrænten til bebyggelse eller infrastruktur. Ud fra analyser af kliterosionen under de seneste 40 års storme er kravet til denne afstand sat til 40 m på størstedelen af fællesaftalestrækningen herunder på delstrækningen Klegod. Denne sikkerhedsbredde skal være til stede i kote +4,5 m DVR90 svarende til, at vandstanden på stranden på Holmslandtangerne kan komme op i dette niveau under en 100 års storm.

Ud for grundejerforeningens strækning er afstanden i 2020 fra klitskrænt til de vestligste sommerhuse ca. 100 m. Der er således 60 m ekstra sikkerhed på denne strækning. Der skal således ske kysttilbagerykning i mange år, inden disse huse er truet.

Det er på baggrund heraf, at der ikke er en målsætning for aftaleperioden 2020-24 om standsnings af kysttilbagerykningen på Klegod-delstrækningen.

Sammenfattende har høringssvaret fra Søndre Klegod Grundejerforening ikke givet anledning til ændringer i fællesaftalen

3.3 Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmslands Klit

har fremsendt høringssvar med følgende indhold:

Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit undrer sig over, at der på Holmsland tange er delstrækninger herunder Klegod-strækningen, hvor der ikke er en målsætning for kysttilbagerykningen i aftaleperioden 2020-2024, og hvor der derfor ikke planlægges udført kystbeskyttelse i perioden.

Kystdirektoratet, Kystbeskyttelse - Drift og anlægs svar fremgår nedenfor.

Det er korrekt, at der på de delstrækninger i Kystdirektoratets rapporter, der betegnes Klegod, Nr. Lyngvig, Sdr. Lyngvig, Gl. Bjerregård og Nymindegab, ikke er en målsætning for kysttilbagerykningen for fællesaftaleperioden 2020-2024.

Den naturlige kysttilbagerykning på delstrækningen Klegod er 1 m/år i gennemsnit beregnet på grundlag af de opmålte vestkystprofiler i perioden 1977-1996. På delstrækning Nr. Lyngvig er den tilsvarende tilbagerykning 0,2 m/år, mens der er fremrykning på 1 m/år på delstrækning Sdr. Lyngvig. På delstrækningerne Gl. Bjerregård og Nymindegab er fremrykningen henholdsvis 1 m/år og 0,3 m/år. Statusrapporten "Vestkysten 2020" bekræfter, at den naturlige tilbagerykning på delstrækningen er ca. 1 m/år.

Ved Kystdirektoratets fastlæggelse af målsætningen for kystbeskyttelsesindsatsen under Fællesaftalen tages udgangspunkt i afstanden fra klitskrænten til bebyggelse eller infrastruktur. Ud fra analyser af kliterosionen under de seneste 40 års storme er kravet til denne afstand sat til 40 m på størstedelen af fællesaftalestrækningen herunder på de førnævnte delstrækninger. Denne sikkerhedsbredde skal være til stede i kote +4,5 m DVR90 svarende til, at vandstanden på stranden på Holmslandtangerne kan komme op i dette niveau under en 100 års storm.

På delstrækningen Klegod er afstanden i 2020 fra klitskrænt til de vestligste sommerhuse ca. 80 m. Der er således 40 m ekstra sikkerhed på denne strækning. Med en gennemsnitlige naturlig kysttilbagerykning på ca. 1 m/år skal der således ske kysttilbagerykning i mange år, inden disse huse er truet.

På delstrækningen Nr. Lyngvig er afstanden i 2020 fra klitskrænt til de vestligste sommerhuse også ca. 80 m. Der er således 40 m ekstra sikkerhed på denne strækning. Med en gennemsnitlige naturlig kysttilbagerykning på 0,2 m/år skal der ske kysttilbagerykning i mange år, inden disse huse er truet.

På delstrækningerne Sdr. Lyngvig, Gl. Bjerregård og Nymindegab er der som nævnt kystfremrykning, og der er langt mellem klitskrænten og de vestligste sommerhuse, så husene er ikke truet.

Det er på baggrund heraf, at der ikke er en målsætning for aftaleperioden 2020-24 om standsning af kysttilbagerykningen på delstrækningerne Klegod, Nr. Lyngvig, Sdr. Lyngvig, Gl. Bjerregård og Nymindegab.

Sammenfattende har høringssvaret fra Sammenslutningen af sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit ikke givet anledning til ændringer i fællesaftalen

4. ALTERNATIVER

Ved miljøvurderingen af fællesaftalen sammenlignes miljøpåvirkningerne med 0-alternativet, der svarer til den situation, der vil opstå, hvis der ikke gennemføres kystbeskyttelse på strækningen Lodbjerg - Nymindegab i perioden 2020-24. Strækningen vil dermed udvikle sig naturligt med en række konsekvenser til følge. Uden yderligere sandfodring vil den årlige tilbagerykning af kysten derfor på størstedelen af strækningen i gennemsnit ligge på én til fire meter om året, og helt op imod seks til otte meter i gennemsnit om året nord for Thorsminde.

Tilbagerykningen af kysten kan dog variere meget fra år til år på de enkelte strækninger, og ved akut tilbagerykning i forbindelse med storme. Der er derfor i 0-alternativet også medtaget en akut erosion på 40 meter i tilfælde af en 100-års stormhændelse. Omfanget af den akutte erosion afhænger dog af terræn, geologi og landskabstype.

0-alternativet kan betyde, at 17 ejendomme langs strækningen vil erodere bort inden for perioden 2020-24. Hertil kan 0-alternativet medføre, at der på fem strækninger kan ske oversvømmelse, som følge af gennembrud af klitter og diger. Det gælder:

- Thorsminde Havn (kollaps af skråningsbeskyttelse)
- Fjaltring (kollaps af skråningsbeskyttelse)
- Porskær - Flade Sø (kollaps af skråningsbeskyttelse)
- Agger Tange – (kollaps af naturlig højvandsbeskyttelse)
- Harboøre Tange – (kollaps af naturlig højvandsbeskyttelse)

Ligeledes er det i 2016 vurderet, at der i løbet af fem år i alt vil være 9.779 ejendomme, der har en lavere sikkerhed end målsætningen i fællesaftalen, hvis der ikke foretages kystbeskyttelse. Ejendommene vil have en ejendomsværdi på 10,9 mia. kr.

5. OVERVÅGNING

Ifølge miljøvurderingsloven skal der udarbejdes en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere identificerede væsentlige skadelige virkninger på miljøet og, om relevant, af eventuelle foreslåede overvågningsordninger. Der er ikke fundet grundlag for på det nærværende programniveau at opstille særskilte overvågningstiltag i forbindelse med miljøpåvirkningerne fra fællesaftalen udover den overvågning, der vil ske i forbindelse med en eventuel revision af fællesaftalen, hvor der vil blive fulgt op på det konkrete kystbeskyttelsesprojekt, som gennemføres inden for fællesaftalens økonomiske ramme. I forbindelse med miljøvurdering af det konkrete projekt vil behovet og muligheden for konkrete overvågningstiltag blive vurderet, når udformningen, placeringen og de konkrete afværgetiltag er fastlagt.